

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 243. — ŠTEV. 243.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 17, 1934. — SREDA, 17. OKTOBRA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

FRANCIJA SE BOJI ZA SVOJ VPLIV NA BALKANU

VEST V ANGLEŠKIH ČASOPISIH O JUGOSLOVANSKEM ULTIMATU MADŽARSKI JE BILA PRENAGLJENA

Romunski kralj Karol je došel v Beograd. — Tretji aretiranec je priznal, da je bil zapleten v zaroto. Zunanja ministra Čehoslovaške in Francije bosta odpotovala v Rim. — Oblasti so preiskale vse beograjske hotele. — Skrb za visoke goste.

DUNAJ, Avstrija, 16. oktobra. — Tukajšnje jugoslovansko poslanstvo je odločno dementiralo vesti, ki so se razširile po inozemskem, posebno pa amerškemu časopisju, da je namreč Jugoslavija poslala Madžarski ultimatum.

Neki uradnik jugoslovanskega poslanstva je rekel: — Ako bo ameriško časopisje nadaljevalo s svojimi senzacionalnimi toda neutemeljenimi poročili, bo pač moralo prevzeti odgovornost za posledice. Nihče v Jugoslaviji, ki se zaveda te ali one odgovorne službe, niti najmanj ne misli na ultimatum.

— Tudi brez teh lažljivih poročil je položaj v Evropi dovolj napet in nevaren. V Evropi je toliko nagrmadenega streliva, da more priti misel na ultimatum le iz kakšne zmedene glave.

BEOGRAD, Jugoslavija, 16. oktobra. — Danes je došel sem romunski kralj Karol v spremstvu svojega brata princa Nikolaja. Vlak, s katerim se je pripeljal, je bil močno zastražen.

Jutri pričakujejo bolgarskega kralja, ki je povsem nenadno odpotoval iz Sofije.

Ker prihaja v Beograd iz vseh delov Evrope na tisoče in tisoče tujcev, so oblasti v resnih skrbeh, da bi se ne ponovili atentati na razne odličnjake, ki bodo navzoči pri kraljevem pogrebu.

Policija je natančno preiskala vse beograjske hotele in privatna stanovanja, v katerih stanujejo tujci. Casniški poročevalci ne bodo smeli slikati pogrebništvosti. Člani kraljevih družin bodo obdani z močnim kordonom policije in detektivov.

Kraljevo truplo leži v starem gradu na mrtvaškem odru. Na njegovi krsti sta krona in sablja. Velika dvorana je polna cvetja. Prvi dan si je ogledalo truplo nad dvestotisoč oseb.

PARIZ, Francija, 16. oktobra. — Včeraj so aretirali mladega Hrvata Mija Kraja, ki je priznal, da je bil v zvezi z zarotniki.

Francoska vlada ne ve, kakšno stališče naj bi zavzela napram Madžarski, ki je dovoljevala, da so se na njenem ozemlju zbirali hrvatski separatisti ter kovali načrte za zaroto.

Izpovedbe aretiranega Kraja so zelo važne. Povedal je, da je igral vlogo posredovalca med zarotniki in "doktorjem" (dr. Paveličem) neki Egon Kvaternik, ki je dal po naročilu "doktorja" zarotnikom tudi zadnja navodila.

Kraj ni kazal nobenega kesanja. — Prav ničesar ne obžalujem, — je rekel policiji, zastopniku Associated Press je pa izjavil: — Jaz sem Hrvat. Kar sem storil in kar sem nameraval storiti, je bilo za svobodo Hrvatske.

Francoska vlada se zaenkrat bavi izključno le z načrti, kako bi sprijaznila Jugoslavijo in Italijo.

V to svrhu bo odpotoval v Rim novi francoski zunanji minister Pierre Laval. Z istim namenom se bo podal v italijansko glavno mesto tudi čehoslovaški zunanji minister Edvard Beneš.

Iz Jugoslavije prihaja poročilo, da so oblasti na sledu dr. Paveliču, ki velja za pravega povzročitelja atentata. Dr. Pavelič se je baje pred kratkim mudil v Berlinu.

V Švici se vedno iščejo nadalje člane zarotniške tolpe. Aretirani Kraj je izpovedal, da je štela osem članov, dočim so oblasti mnenja, da jih je bilo le šest. Med njimi se je nahajal tudi neka izredno lepa čehoslovaška anarhistka.

Johnson proti skrajšanju delovnega časa

OTROKA JE VRGEL V PEČ

Lawrence Stone je priznal, da je deklico živo potisnil v peč. — Ljudska množica ga je hotelinčati.

Nancy Jean Costigan, pet let stara edina hčerka Richarda J. Costigana iz Forest Hills, L. I. je bila nekaj dni pri svoji teti Mrs. Russell Newhouse v Mount Vernon, N. Y., ker so otroci Costiganovega soseda imeli oslovski kaseji.

V nedeljo popoldne je šel Costigan s svojo ženo po hčerko. Ko so bili vsi v stanovanju Mrs. Newhouseve, se je deklica pred hišo igrala z žogo. Ljudje so videli 24 let starega delavca Lawrence Stone, ki je nekaj bil tudi zaposlen v hiši, da je prišel mimo hiše in se je z malo Nancy pričel igrati z žogo. Oba sta šla v klet, kjer sta nadaljevala z igro.

Ko gre kmalu nato oskrbnik hiše Hutchinson v klet, da pogleda ogejnjo, opazi, ko odpre vrata peči, v ognju deklece, ki je že skoro popolnoma zgorela. Oskrbnik je naglo poklical policijo, ki se je takoj odzvala. Ko je policijski avtomobil naglo pripeljal, se je zadel v nek drug avtomobil in se prevrnil. Stone je bil poleg nesreče in je celo pomagal dvigniti policijski avtomobil. Nekdo med gledalci pa je Stoneja spoznal in ga pokazal policistom. Stone je bil takoj aretiran in odpeljal na policijsko stražnico.

Policijskemu sodniku je priznal, da je vrgel deklico še živo v peč. Izgovarjal pa se je s tem, da je trdil, da je deklica med igranjem padla in se je smrtno ponesrečila. V strahu je tedaj pobral otroka in ga je še živega potisnil v peč.

Policija je mnenja, da je Stone deklico zvalil v klet, da jo je onečastil in da svoj zločin izbriše, je otroka vrgel v peč.

Okoli policijske postaje se je zbralo nad 1000 ljudi in postaja je močno zastražena, ker se je bati, da bi razjarjena množica skušala odpeljati zločinea in ga linčati.

Stone je bil že dve leti v Connecticut State Reformatory in je bil že tudi zaprt zaradi ropa. Njegova družina je bila nekaj bogata, sedaj pa Stone niti ne ve, kje živi njegova mati.

VELIK VIHAR V MANILI

Manila, Filipinski otoki, 16. oktobra. — Velikanski vihar, ki je pet ur divjal po Manili, je vrgel štiri ladje na obrežje in napravil velikansko škodo. Električne luči so ugasnile, poulična železnica se je vstavila, in ulice so bile podobne strugam potokov. Ker je bila prekinjena tudi električna sila, časopisi niso mogli iziti.

ZADNJI BOJI NA ŠPANSKEM

Vladne čete zasledujejo upornike po rudarskih krajih. — V Oviedo so se uporniki podali šele po artilerijskem ognju.

Madrid, Španija, 16. oktobra. — Vladne čete prodirajo dalje po rudarskem okrožju Asturije ter zasledujejo razkrojene upornike. Drugi oddelek vladnih čet išče upornike okoli Oviedo, kjer nalete na sledove razlejanja, katere so pustili za seboj vroči boji med vojaštvom in revolucionarji. Tamošnji uporniki so se šele podali, ko je vojaštvo pričelo na nje streljati z artilerijo. Za vojašnico v Oviedo je bilo sezganih nad 700 trupel upornikov. Dvesto ujetnikov, ki jih ni bilo več mogoče zapreti v ječe, čaka na svojo sodbo na križarki "Libertad".

Pomožni ravnatelj španske državne banke Pedro Pan Gomez pravi, da so revolucionarji iz podružnice v Oviedo odnesli 15.000.000 pesetov in so si denar med seboj razdelili.

MELLON BO PLAČAL DAVEK

Pittsburgh, Pa., 16. oktobra. Gubernator Clifford Pinchot je ukazal, da država zahteva od dedičev R. B. Mellona, da predložijo inventar premoženja, da bo mogoče določiti, koliko davka morajo plačati dediči od svoje dedščine.

Mellonovo vdova, njegov sin in hči so sicer plačali že 360 tisoč dolarjev zapuščinskega davka, toda niso nikdar sodišču predložili inventarja, kar postava zaheva.

Po državni postavi morajo neposredni sorodniki pokojnika plačati 2 odstotka zapuščinskega davka, vsi drugi, ki so kaj podedovali, pa 10 odstotkov in ravno tako je treba plačati davek od dobroteljskih ustanov.

NESREČA POLJSKIH DELAVCEV

Katovice, Poljska, 16. oktobra. — Ko se je oder okoli katredale porušil, je bilo ubitih 10 delavcev in 50 več ali manj ranjenih. Na odru je bilo 100 delavcev, ko se je porušil.

O POKOJNEM JUGOSLOVANSKEM KRALJU

bo govoril dne 18. oktobra ob 4 popoldne član ameriškega poslanstva v Washingtonu, Stojanovič. Govoril bo po radio preko Columbia broadcasting sistema.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

MAJNERJI SO SE VRNILI IZ PREMOGOVNIKA

Podonavski parobrodna družba je stavkarjem zvišala plače. — Družbo je prisililo javno mnenje.

Pecs, Ogrska, 16. oktobra. — V tako imenovani "samomirni stavki" je po petih dneh med 1000 rudarji in lastnicem rova Podonavsko parobrodno družbo prišlo do sporazuma in stavkarji so privolili, da se vrnejo iz rova. Vladi se je posrečilo pregovoriti lastnike rova, da so ustregli zahtevam rudarjev. Družba je stavkarjem obljubila višjo plačo jeseni in pozimi in se je zavezala, da proti stavkarjem ne bo nastopala.

Tudi javnost je bila vsled te nenavadne stavke tako razburjena, da se je družba čutila prisiljena, da zviša plače.

Premogarji niso zaslužili niti \$2 na teden ter so zahtevali \$3.50. Kompromisni predlog, ki je bil predložen stavkarjem, določa, da družba ne bo, kakor je prvotno sklenila, znižala plač, da bodo delali tri dni mesto dva dni na teden in da bodo dobivali po \$3 na teden.

Zastopniki vlade in parobrodne družbe so hiteli s temi pogoji v Pecs, da rešijo že zelo oslABLJENE rudarje. Bilo ni namreč nikakega dvoma, da bi si rudarji v rovu vzeli življenje.

Stavkarji so že vstavili sesalke in v dveh dneh bi jih voda zalila.

Zadnja zahteva, katero so stavkarji poslali iz rova, se glasi:

"Bili smo vojaki v vojni in smo imeli zaščito. Sedaj pa smo vojaki produkcije in ravno tako zahtevamo zaščito. Globočine zemlje ne bomo zapustili prej, dokler naše zahteve niso sprejete. Ako bodo odklonjene, smo pripravljeni umreti do zadnjega moža".

Stavkarji so tudi naročili, da pripeljejo krste za vsakega moža, ako njihove zahteve niso izpolnjene. Nekateri rudarji so se v obupu že skušali obesiti, da se rešijo trpljenja. Njihovi tovariši pa so jim zvezali roke in noge, da so jih obvarovali pred samomorom.

MUSSOLINI ZA STROJE

Rim, Italija, 16. oktobra. — Na konvenciji industrijske federacije je Mussolini govoril v prilog stoletja strojev ter povdarjal, da je treba stroje rabiti za dobrobit človeštva, ne pa za povečanje brezposelnosti.

Med drugim je rekel Mussolini: "Strojem se ne moremo odpovedati, ako nečemo biti potisnjeni za 20 stoletij nazaj. Toda ne smemo postaviti strojev za naše bogove. Mesto tega jih moramo rabiti in kontrolirati po naši volji".

PRAVI, DA BI SE V TEM SLUČAJU BLAGO STRAHOVITO PODRAŽILO

Ko so vprašali bivšega načelnika NRA, generala Hugh S. Johnsona, kaj misli o zahtevah Ameriške Delavske Federacije glede skrajšanja delovnega časa, je podal izjavo, ki je javnost nemalo presenetila.

V RUSIJI NE BO LAKOTE

Casnikarski poročevalec je obiskal vse kraje, ki so bili prizadeti po suši. Živeža bo dovolj do pomladi.

Moskva, Rusija, 16. oktobra. — Casnikarski poročevalec Harold Denny je prepotoval 1500 milj po vseh žitnih krajih in zlasti po krajih, ki so bili najbolj prizadeti vsled letošnje suše, in je prišel do prepričanja, da so bila poročila, ki so bila poslana v tuje države in so zatrjevala, da proti Rusiji lakota, pretirana.

Poročevalec je po nekaterih krajih videl, da so bili nekateri pridelki popolnoma uničeni, toda je to izgubo nadomestil obilni pridelek v drugih krajih. Vsled tega v Rusiji letošnje zimo ne bo pomanjkanja, še manj pa lakote.

S tem ni rečeno, da nekaterim do prihodnje zetje ne bo primanjkovalo te ali one hrane, zlasti v oddaljenih vaseh, toda splošnega pomanjkanja ne bo.

Poročevalec je govoril s kmetijskimi ljudmi na domovih, na poljih, na železniških postajah in v vlakih, pa nikdo ni izrazil bojazni, da čez zimo ne bi imel dovolj hrane in le v najslabšem slučaju mu je kdo rekel: "Čez zimo se bomo že prerinili".

Poročevalec je nalašč obiskal kraje, kjer je bila največja suša, toda nikjer ni opaziti pomanjkanja in niti bojazni pred pomanjkanjem. Po vseh trgovinah je videl različno blago in dovolj kruha. Največ škoda je napravila suša v Apostolovo okraju, kjer so mesto 30 bušljev na akter pridelali letos samo komaj dva bušlja. Toda tudi tukaj so kmetovalci prepričani, da se bodo brez pomanjkanja preživeli skozi zimo.

SCHUSCHNIGG BO ŠEL V RIM

Rim, Italija, 16. oktobra. — Iz vladnih krogov prihaja poročilo, da bo avstrijski kancler dr. Schuschnigg zopet obiskal Mussolinija.

Drugi obisk avstrijskega kanclerja bo proti koncu novembra po obisku novega francoskega zunanjega ministra Laval. Pred Schuschniggom bo šel najbrže v Rim tudi čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš.

Johnson je povdarjal posebno naslednje točke:

1. Pravo izboljšanje ne more priti prej, dokler težka industrija ne prične z obratovanjem in zaposli svojih štiri milijone brezposelnih.
2. Do tega časa bo stala vlada pred težkim problemom podpore.
3. Direktna podpora, ki izgubi pomen "milosčine", je edina pot, da se problem premaga.
4. Kampanja delavskih voditeljev za 30 ur dela na teden bo zadela na odpor pri farmerjih in pri razredu "belih ovratnikov", ko bodo spoznali, da bi tak delovni čas povzročil, da bi se vse potrebščine podražile za 33 odstotkov.

Ne glede na to, da ne kaže zaposliti več ljudi z znižanjem delovnih ur, je Johnson rekel, da bo National Rec. Board v kratkem pozval različne industrije, da znižajo ure, kot zahtevajo delavske organizacije. Dalje je rekel general Johnson:

"Delovnih ur ni mogoče znižati brez dovoljenja industrije. Industrije, ki se skušajo izvleči iz depresije, ne morejo znižati delovnega časa, ne da bi zvišale cene svojih izdelkov. Ako je mogoče znižati ceno, je mogoče vse prodati. Ako pa je cena zvišana samo za 33 odstotkov, bo kupovanje prenehalo in prišla bo depresija, da bodo ljudem osiveli lasje".

Dokler ne pride izboljšanje v glavnih industrijah, toda to izboljšanje ne sme priti z znižanjem delovnega časa, bo vlada imela veliko breme glede podpore brezposelnim.

"Najcenejša pot, obdržati ljudi pri življenju, je gotov denar, da ž njim ljudje kupijo, da morejo kaj jesti", je zaključil Johnson.

PRVI PODULIČNI VLAK

Moskva, Rusija, 16. oktobra. — Prvi vlak podulične železnice je uspešno preстал preskusno vožnjo na dve milj dolgi progi v severovzhodnem delu Moskve. Prebivalstvo mesta je zelo veselo, ker bo sedaj odpravljena gnječa na pouličnih železnicah.

70.000 delavcev, med katerimi je polovica žensk, kopljejo dalje in vsipavajo v predore cement, da skončajo 8 milj dolgo železnico do januarja.

Prvi vlak je imel dva voza, ki sta slična vozovom v newyorški podulični železnici. Vsak voz ima na vsaki strani po dvoje vrst. Prvi vlak je vozil od Sokolnikove postaje do Somsomol trga. Postaje, ki še niso dogotovljene, bodo imele niso dogotovljene, bodo imele slikane s fresco slikami.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENE PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Place of business of the corporation and address of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates: Za New York za celo leto \$7.00, Za pol leta \$3.50, Za inozemstvo za celo leto \$7.00, Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri sprejemu krajca naročnikov, prosimo, da se nam tudi priloži kataloško naznanilo, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3878

IZSELJEVANJE IZ ANGLIJE

Angleška vlada je doslej znatno podpirala izseljevanje svojih državljanov v prekomorske kraje angleške države. Podpora vlade je bila v tem, da so dobivali izseljenici posojila, da so bile organizirane posebne poljedelske naselbine in da so pošiljali v Kanado k kmetom otroke v vsi oskrbo.

Gospodarska kriza je pa prinesla tudi na tem polju velike izpremembe. Zadnje leto so vprašanje izseljeništvu ponovno proučili in pristojni odbor izseljeniškega urada je sestavil obširno poročilo, ki bo predmet pogajanj med Anglijo in njenimi kolonijami.

Poročilo ugotavlja, da je izseljevanje iz Anglije v prekomorske kraje močno nazadovalo.

V štirih prvotnih letih je šlo iz Anglije povprečno 304,000 izseljencev na leto. Leta 1929 je bilo izseljencev 195,549, lani samo še 88,077, zdaj pa prihaja v Anglijo iz dominionov in kolonij več ljudi nego jih odhaja tja. Vračajo se večinoma trgovci in upokojeni uradniki.

Ta pojav naj bi pa bil samo prehodni in če se gospodarski položaj zboljša, pojde iz Anglije zopet na leto 150,000 izseljencev.

Odbor priporoča vladi, naj bi podpirala zlasti pošiljanje otrok v prekomorske kraje. Otroci ostanejo po večini v kolonijah, ki jim postanejo druga domovina.

KONEC ŠPANSKE REVOLUCIJE

Pred dvema tednoma je na Španskem dovrelo. Nezadovoljstvo španskega naroda je bilo dvignilo zaklopec v katalonski in asturski provinci. Katalonija je proglasila neodvisnost, v Asturiji je bila ustanovljena krajevna sovjetska republika.

"Neodvisnosti" in "sovjetski republiki" so bili pa dvevi šteti.

Španska vlada je brezobzirno nastopila proti revolucionarjem. Baje je bilo usmrčenih in ranjenih nad tisoč oseb.

Voditelji vstaje — izvenzisti tiste, ki se jim je posrečilo pobegniti v inozemstvo — so bili aretirani. Zagovarjati se bodo morali pred vojnim sodiščem, ki bo glavne kolovodje obsodilo na smrt.

S tem bo zaključeno nadaljno krvavo poglavje v kravi zgodovini Španske.

Vstaja še ni popolnoma zatrta. Še ob koncu prejšnjega tedna so pokale bombe in letala so sipala smrt na krivce in nedolžne.

V splošnem se je pa ministrskemu predsedniku Lerrouxu in njegovim pomagačem posrečilo zatreti revolucijo.

Na Španskem se je vnovič potrdilo dejstvo, da ima v državljanski vojni skoraj vselej uspeh vlada, če razpolaga z zadostnimi vojaškimi sredstvi.

Toda vlada se ne sme prenežno veseliti svojih uspehov. Silo, ki se pojavlja proti nji, je mogoče le začasno zatreti.

Predsednik Alcala Zamora je najbrž domneval, da je bila s strmoglavljenjem kralja Alfonza zadeva rešena in trajno urejena.

Zamora bi danes rad menjal iz izgnanim Alfonzom, dočim bi Alfonza več ne mikalo na Špansko, pa naj bi mu njegovi pristaši še tako ugledali pot.

NEWYORŠKI PABERKI

Odkar sem začel objavljati v listu "Newyorške paberke", mi je že marsikateri rekel, da kmalu ne bom imel kaj pisati in bom vse skupaj pustil in pozabil. To je vse mogoče; toda doslej sem se zmiraj več zvedel kakor pa mi je mogoče napisati. Ta teden se je nabralo toliko dogodivščin, da ne vem, kje bi začel.

Toda, predno kaj povem, naj vas opozorim, da nikar ne pozabite priti v petek, 19. oktobra, na zabavo cerkvenega pevskega zbora, ki jo imamo po cerkveni pobožnosti (ob 8.15 zvečer). Kot sem zvedel, se pričakuje velika udeležba naših mladih Slovencev in Slovenk; saj je ta zabava namenjena našim mladim, da se vsaj enkrat na mesec skupaj zberemo; zaradi njih smo tudi preskrbeli ameriškansko godbo. Marsikateri me je že tudi vprašal, zakaj ravno na petek zvečer in ne na soboto ali nedeljo. Vzrok je ta, ker ste drugi dan dela prosti. Za soboto zvečer se pa cerkvena dvorana navadno ne oddaja, da drugi dan, na nedeljo, ne zaspate maše. Drugi vzrok pa je ta, ker je petek najbolj prost dan, ko društva nimajo kakih prireditve ali zabav in se jim zato z našim petkom ne hodi na pot. Ob sobotah in nedeljah je pa že toliko društvenih prireditve, da si bomo nedeljo izbrali le, ako kako društvo nima svoje prireditve. Ne pozabite torej! Ako vaši mladi ne znajo brati tega-le, pa jih kar vi starši dirigirajte na Osmo: bodo pravočasno nazaj. Mi slimo, da bi bilo lepo, ako bi vsi prišli k pobožnosti v cerkev, po pobožnosti pa kar v dvorano.

Umrl je zadnji teden tudi naš dober faran Mr. Anton Vilar iz Ridgewooda (5825 Foxal Street), ki je bil svoje čase dober organist, do zadnjega pa prav po organistovski šaljivi. Pogreb se je vršil iz cerkve sv. Matije na Catalpa Avenue, kjer je imel zanj sv. mašo naš g. župnik. Mislim, da je bilo to prvič, da je imel v tej cerkvi slovenski duhovnik sv. mašo in je za pokojnega Slovence molil v slovenskem jeziku.

Zvedel sem tudi, da je vjolinist Mr. Dick Cevnja precej bolan, kakor tudi to, da se je Mr. A. Kobal že vrnil iz Kanade zadnji teden, in pa, da je Mr. Voje, ki je bil operiran, že na potu okrevanja in v domači oskrbi (1825 Woodbine Street, Ridgewood).

Društvo "Slovan" se pripravljajo, da v kratkem zapoje vsem Slovincem na radio.

Moj brat Mjaki, za katerega me mnogi njegovi znanci vprašujejo, mi je pisal iz Honolulu (Havajski otoki v Tihem oceanu), kjer služi v ameriški armadi, da je tam taka vročina in se tako potijo, kot da bi jih dež oblival. Ponosen sem na svojega brata-vojaka. Še bolj pa sem ponosen na svojo sestro, redovnico sv. Franciška,

ki je je preoblekel naš newyorški župnik Hijacint na grški Assisi v Lemontu leta 1930. Predstojništvo slovenskih šolskih sester v Lemontu jo je poslalo študirat glasbo na konservatorij v Washington. Tako smo sedaj kar trije Koprivški v muziki. Ne bo še konec slovenskega orgljanja po Ameriki!

Naše ženske se veselo govorice, da bo letos prav dobra sezona za slavnkarice. Tako-le sem slišal dve govoriti med seboj: "Še bomo štrihale puter na kruh; še bomo šle na Osmo na rajzele in žlikrofe!" Jaz sem v srečnem sklenil, da bi si kar vsak teden kupil slavnkarice, ako bi jih kak Slovenec prodajal, ne samo tuje. Blizu se zima in misliti moram na overcoat; a kje ga naj kupim drugje kot pri tujcu, ko pa noben Slovence nima trgovine, da bi mu nesel denar.

Mladinski cerkveni pevski zbor razveseljuje napreduje in sem vesel, da ljudem, ki prihajajo k popoldanski službi božji (ob 5. uri), petje naših mladih zelo ugaja. Zbor napreduje po številu; pa tudi po zanimanju za petje in za teorijo glasbe. Znamenje, da ima zbor veliko bodočnost. Pripravili se boste lahko marsikateri nedeljo pri litanijah, tako na primer tudi to nedeljo (21. oktobra). Ne bo pa dolgo, ko bodo lahko peli vsako nedeljo. J. K., Jr.

SLOVENSKE PRIREDITVE

Slovenska naselbina v Detroit, Mich. napeta pričakuje nedelje 21. oktobra, ker pevski društvi "Slavec" in "Svoboda" ponovno vprizorita opereto "Ciganska nevesta". Temveč je zanimanje je, ker jih poseti tisti dan pevsko društvo iz Clevelanda in več gostov iz drugih naselbin.

Opereto "Ciganska Nevesta" je iz nemške poslovenil povodja John Brisk. Pričetek točno ob 3. uri popoldne v Češki dvorani na Tillman in Butternut St. Poročevalec.

Znano in priljubljeno pevsko društvo "Prešeren" v Pueblo, Colo. se pridno učijo pripravljati na svoj jesenski koncert, katerega priredi v nedeljo dne 28. oktobra ob 8. uri zvečer v Sv. Jožefa dvorani (St. Joseph Hall), Pueblo, Colo.

Program bo jako bogat. Poleg nešteti narodnih in umetniških pesmi, bodo slišali prelepe Ferdin Juvančeve skladbe "Rožmarin" in "Pastir". Te dve prelepi skladbi sta že sabi ob sebi pol koncerta.

Ko so pevski koncerti na našem Zapadu čedalje bolj in bolj redka stvar, opozarjam slovensko javnost v Pueblo in v bližnjih naselbinah, da naj nikar ne pozabijo tega pevskega večera, kajti užitek bo velik.

John Germ, član "Prešerna".

KRALJ ALEKSANDER in LOUIS BARTHOLOMEU

Ki sta postala prejšnji teden žrtev atentata v Marseilles na Francoskem.

ZA SPLOŠNO VOJAŠKO SLUŽBO

Miami, Fla., 16. oktobra. — Po 15-letnem pripravljalnem delu je sedaj Ameriška legacija sklenila, da bo zahtevala splošno vojaško obveznost in odpravo privatnega dobička pri vojnem gospodarstvu in slučju vojne s kako tujo državo. Tako je izjavil poveljnik 830 tisoč veteranov iz svetovne vojne, Edward A. Hayes iz Decatur, Ill., ki je prišel v Miami v namenu, da izvrši priprave za konvencijo, ki se prične prihodnji teden.

Načrt, katerega bo Hayes predložil konvenciji sestoji iz naslednjih treh točk: 1. Prisilna vojaška služba v času vojne. 2. Določitev cen vsega blaga, določitev dobička podjetij, plač v soglasju s predvojnimi razmerami, da v novi vojni ne bi zopet prišli novi bogataši, ki so obogateli na račun vojne. 3. Natančen načrt za izkoriščanje vseh možnih sil dežele za slučaj vojne in ravno tako za odstranitev privatnega dobička.

"Ta načrt so v zadnjih mesecih pri okrajnih konvencijah potrdili vsi veterani ter tudi odgovarja naziranjju cele organizacije veteranov", je rekel Hayes, ki je prepričan, da bi s sprejemom njegovega načrta bila ustvarjena taka močna obramba dežele, da se ne bi nobena tuja država upala napasti dežele. "Ako pa bo izbruhnila še kak vojna, v katero bi bile zapletene tudi Zdr. države, mora biti postavljena gotovost, da ne bodo privatniki vlekli kak dobiček iz take mednarodne borbe".

KONVENCIJA NUDISTOV

Delegati mednarodnega kongresa nudistov so prvo sejo pričeli s tem, da so se skupali v bližnjem potoku, iz katerega so prišli tresoči se po celnem telesu in modri od mraza ter so se naglo oblekli, predno so sedli k seji.

Ko je solnce nekoliko ogrelo mraz prejšnje noči so delegati in delegatinoje odložili svo je obleke in skočili v vodo.

Stražniki s puškami so stražili nudistovski klub, kjer se vrši konvencija, da jih radevedneži ne bi motili.

Sejo je otvoril glavni tajnik nudistov Isley Boone iz New Yorka ter je kot prvega govornika predstavil urednika lista "The Nudist Magazine" Henryja S. Huntingtona, čegar glas je bilo slišati po celnem gozdu kolonije.

"Dobrote nudizma so duševnega in telesnega značaja", je rekel Huntington. "S tem imamo priložnost, da se rešimo stoletja strojev".

Delegat iz Clevelanda R. B. Abbott je med drugim rekel: "Nudisti mnogo bolj podpirajo in pospešujejo moralno kot cerkev". Na številkah avtomobilov je bilo videti, da so prišli delegati iz držav New York, Pennsylvania, Indiana, Colorado in Kansas.

ZA DOM SLEPIH V LJUBLJANI

Frank Sinko, Box 27, Arago, Oreg., 75c.

Denar sprejeli in ga bomo poslali na določeno mesto. Uprava.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE-MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy. Columns: V JUGOSLAVIJO, V ITALIJO. Rows: \$ 2.50, \$ 5.35, \$ 7.50, \$ 12.25, \$ 21.25.

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodaj v dinarjih ali v dolarjih dovoljemo se boljše pogoje.

Table with exchange rates for American dollars. Columns: ZA IZPLAČILO \$ 5.—, \$ 10.—, \$ 15.—, \$ 20.—, \$ 30.—, \$ 40.—, \$ 50.—. Rows: morate poslati \$ 5.75, \$ 10.85, \$ 16.—, \$ 21.—, \$ 31.—, \$ 41.25, \$ 51.50.

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najša nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENE PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Drug za drugim gredo. V ponedeljek je umrl v Franciji vojničasni predsednik francoske republike, Raymond Poincare.

Svojo enerzijsko in vztrajnostjo je dosti pripomogel Franciji k zmagi. Njegovo delo je bilo, da so Francozi še po vojni zasedli nemško Porurje.

Tako gredo drug za drugim.

Kmalu ne bo med živimi nikogar več, ki so imeli v svetovni vojni odločilno besedo.

Toda nad kašo, ki so jo skuhal, se bodo davile še generacije in generacije.

Časopisje poroča, da se je smel dr. Korošec vrniti iz konfinacije v Beograd, kjer je pokleknil pred krsto pokojnega kralja in molil za njegovo dušo.

Po molitvi je vstal in pozval trodelni narod Slovencev, Hrvatov in Srbov k sodelovanju.

Nekateri smatrajo ta poziv za znamenje bodoče sloge.

Brez sloge ne bo šlo. Aleksander je sicer skušal to slogo na umeten način ustvariti, toda umetno ustvarjena sloga ne velja. Biti mora plod prepričanja, medsebojnega zaupanja in dobre vere.

Vsakovrstni ljudje so na svetu.

V bližini New Yorka je neki hišnik oskrnil petletno deklece ter jo nato živo vrgel v razbeljeno peč.

Nobena zver bi ne bila zmogljaj kaj takšnega — iz enostavnega vzroka — ker zver nima pameti.

Letos je v New Yorku grozdje nekoliko dražje kot je bilo lani. Zato je pa bolj sladko in malo ga je.

Newyorško je že potrgano in razprodano, dočim californijsko še vedno dovažajo.

Jaz sem že stisnil nekoliko newyorškega, ker je bila že skrajna sila in v moji kleti suša že izza srede maja. Takšno sicer ne bo, kot ga imajo "Združeni Slovenci" ob Mohawk reki v svoji kleti, pa bo že za silo.

In kar je glavno — že vsaj v zadregi ne bom, če bo kdo v hišo tebe in vprašal, kaj in kako.

Te dni sem čital o uredniku, ki je zdravnik iz dna srea sovražil in bi najboljšemu zdravniku niti svoje bolne mačke ne zaupal.

Nekega dne je objavil v svojem listu sledečo novico:

— Naš ugledni mešan Mr. A. L. se je podal danes v bolnišnico, kjer ga bodo jutri operirali na slepen črevesu. Pokojnik bo zapustil zalujočo ženo in sedem nedoraslih otrok.

Včas pride moji koloni prav tudi kakšna pripovedka. Ali ste to že slišali: Mrčna kuhinja... Na peči stoji kotel, iz kotla pa curlja v nastavljenem galonu... Gospodar dremlje v naslonjaču... Ni sicer naporno delo, toda dolgočasno... Paziti je treba... Toda spanec ga je premagal... Galona je polna... Dragocena tekočina se začne polivati po tleh... Najprej v ozki, nato pa teče v vedno širji progi proti kotu kuhinje... V kotu je luknjica... Pri luknjici se pojavijo miška... Žejna je... Malo posrka in se skrije... Pa že mora biti dobro, ker se enkrat, dvakrat pokuša... Salament je dobro... Posrka, petkrat, desetkrat... Nato pa pogumno skoči na mizo, se postavi na zadnji nožici, se razkorači in zaupije z gromnim glasom: — Kje pa imate tisto proketo mačko? Sem mi jo dajte, da jo zdrobim v solni prahti...

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JOŽE HERFORT:

MI SMO ŠTIRJE

Stari rogač je stopil oprežno izza grmovja, pa usmeril svoj korak proti dnu poseke. Lep je bil, rdečkastorjav. Glavo so mu krasili jagodičasti rogovi. Ni pa še prišel do leščevja, ki ga je dotlej varno krilo, ko se je zadržal spodaj v hosti šoja, pa vrešče odletela na drugo pobočje. To je bil znak, katerega je že poznal. Obstal je za leščevjem pa pazno motril, kaj bo. Za dnomo poseke je naenkrat nastal vrišč in kreg. Ščinkavec, ki je še pravkar mirno pel svoj griču, griču, se je kregal z glasnim čink, čink. Droben stržek se je kregal s svojim ček, ček, ček. Za srnjaka pa je to že pomenilo nevarnost. Hotel se je že obrniti, ko se je potegnila v travo pod poseko rdeča lisa, lisica je šla na lov. Ni bil pravi sovražnik, zato je mirno stopil

iz leščevja, pa šel v mirnem koraku čez poseko nazaj mimo belo cvetočih kresnic in utonil v gozdu. Divji petelin se je preletel z glasnim ropotom, sedel na krivbor in pričel ščipati mlade poganjke, se spustil na tla in se pasel tam naprej. Tedaj je vstala za gorami zarja. V dolini, kjer se je zadrževal čez dan, se je oglasila drobna siva, rdečeglra ptička s svojim ljubkim tilililili. Taščica je pozdravila mladi dan. To je bilo na pomlad, kmalu potem, ko je divji petelin nehal s svojo visoko pesmijo. Taščica si je dobila družico. Prava taka je bila, kot samček, le rdečerjava lisa na prsih je bila medlejša, bolj umazane barve. Potem se je še parkrat z družinimi sameji pretepala. Končno

sta si le zgradila gnezdece v živozelenem grmu in srečno speljala gnezdo. To leto sta imela srečo. Prejšnjo pomlad je družinsko srečo tej samici uničila kukavica, katera je majhnemu paru podtaknila svoje jajce in so njuni mladiči bedno poginili; uničil jih je veliki kukavičji nestvor. V njihovi soseski si je napravil gnezdo taščičin veren drug pri zmerjanju in gozdni vargasti stržek. Povsod ga je bilo dovolj, v vsako luknjico je pokukal, zaupno se je približal vsaki stvari, če se mu je zdelo sumljiva, je opozoril nanjo okolič s svojim, cer, cer, pa se urno skril v grmovje, v sili tudi v miško luknjico, le malokdaj je zletel s svojimi kratkimi, zakroženimi krili. Zgodaj pomladi je pričel peti, vendar ga pa ni ovirala niti najhujša zima, da ne bi zapel svoje ljubke pesemce, prav kot bi se bal, da bi vsled mraza ali dolgočasja pozabil svoj ljubki napev. Ko mu je pa pomladansko sonce razgrela drobne prsi in vzbudilo v majhnem telesu veliko ljubezen, si je zbral drobno družico in sta si zgradila veliko gnezdo. Dve drobni moški pesti je bilo veliko, čisto okroglo, zunaj obloženo z listjem, v sredi z mahom in mehko postlano s perjem notraj. Pri strani je imelo majhno odprtino, kjer sta stara dva hodila v svoj domek. Stržek ti je prebrisal ptič. Skrbno skrile svoje gnezdo, ker ve, da ne bo vyzojil svojih mladičev, če ga bo našla kukavica. Tretji iz njihove družbe je bil pa ščinkavec. Lepo rdečkast po prsih, modrosiv po glavi, zelen po hrbtu in pisan po perutih. Ga je domoval na stari jablani pol poseke, in se ni bal kukavice, bal se je le skobca, da ga ne bi zalotil sredi najbolj zaljubljene pesmi. Ti trije ptički so kaj vestno vršili s svojimi družinami in s svojim sorodstvom po gozdu varnostno službo, v kolikor je niso obvladale šoje in kosi. Saj res, v njihovi soseski je gnezdil še črni zlatokljunec. Kar na tleh sta si postala s pomizno umazanorjavo kosovko, brskala pod grmovjem in oživljival, se pasla ob jagodah in sredi poletja srečno speljala mladi rod. Če se je pokazala lisica, potem je bil vrišč, kreg in skoro pretep. Če so bili zbrani vsi skupaj, se niso ustrašili niti zni skobca. Ko pa je kos ono pozno poletno jutro tako lepo žvižgal vrh smreke, tako mehko otožno, je posegla v njegovo lepo pesemco smrt. Kot siva senca je švignila mimo smreke skobčeva samica. Par peres je zaplavalo v zraku. Zlatokljunec je obupno kriknil, pa prepozno. Črni kremplji rumenih skobčevih nog so se zadržli globoko v kosovo telesce, zakrivljen morilski kljun je na glavi opravljal svoje. Ko je kosovka vdovela, je še huje zmerjala kot prej. Vsake stvari se je ustrašila. Vedno je zmerjala in svarila s svojim zvonečim pink, pink, pink, pink. Kaj urno so se ji pridružil ščinkavec, taščica in stržek. Najbolj pa so obdolevali buljevko sovo, kadar jo je dan prehitel v gozdu in ni našla več varnega dupla ali temnega smrečja. Še svojega znanca, rogatega strica poseke, so rešili v prvih avgustovih dneh pred lovčevno kroglo. Pravočasno so zapazili sicer zvitega lovca, pa opozorili srnjaka z glasnim klicanjem na nevarnost.

Gozd je slekel zlato jesensko obleko. Prek pustih goličav je pel sever svojo mrzlo pesem. Naši znanci so šli v doline, k lišam so se umaknili. Tam so do bili vedno kaj za svoje vedno lačne zelodce. Taščica je poslala svojo družino na jug v toplejše kraje, sama pa je ostala doma; iskala si je skrite bube, družičino je delal stržek, ki se je potepal okrog hlevov in se skrival v skladovnici drv. Kosovka je zdaj pa zdaj pogledala izza ogla, ni-li tudi zaujo kaj ostalo. Ščinkavec je postal tudi slannat vdovec in se bratil s strnadi in vrabei. Vsi so pretokli zimo, eden bolje, drugi slabše, spomladi pa so pričeli spet lažje, brezskrbnejše življenje.

KAZEN ZA ZLOČIN

1. oktobra dopoldne se je zagovarjala pred velikim kazenskim senatom 24-letna služkinja Ana Poljakova z Brezove gore, obtožena, da je letos v avgustu zadušila svojega 4 mesece starega nezakonskega otroka in ga nato vrgla v narasli potok Rogoznico. Obtožnica navaja, da je Poljakova služila zadnje čase pri posestniku Martinu Čučku v Spodnji Voličini in da je imela ljubavno razmerje s 17-letnim Čučkovim sinom Milanom. Razmerje ni ostalo brez posledice in je Poljakova povila letos v marecu zdravega dečka, ki so mu krstu dali ime Metod. Ker so jo pa ljude zelo dražili in jo je tudi gospodar odslavil, je bila brez vsakih sredstev in brez strehe. Pri razpravi se je zagovarjala, da je dejanje izvršila zaradi bede. Senat je upošteval razne okoliščine in je izrekel milo obsodbo: tri leta težke ječe in izgubo častnih pravic za dobo treh let.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

217

— Čudite se mojim besedam in slutim, kje tiči vzrok... Po pravici mislite, da bi Luiza ne hotela več stopiti pred ostudno, kruto babnico... pa čeprav bi hotela zvedeti kaj o Petru.

— Uganili ste moje misli.

— No vidite. Jaz pa mislim, da bi se Luiza prav rada sestala s Petrom; saj sta skupaj trpela... O tem sem prepričan... Prvič zato, ker bi se ji pollega nestvora ne bilo treba več bati, poleg tega bi pa čutila... nepremagljivo hrepenenje...

— Kaj mislite s tem, gospod doktor?

— Luizo vam kmalu pojasni moja misel.

— Ne razumem vas.

— Reči hočem, da bo z vneto porabila vsako priliko, da spregovori z vami o Petru. In če boste dali temu le malo pobude, stavim glavo, da vam odkrije svojo vročo željo pripraviti se o tem, da vrli brusac še vedno misli na njo...

— Saj je o tem trdno prepričana.

— Zares?

— Povedala mi je vse, gospod. Pravila mi je, kaj sta z ubogim fantom govorila, ko se je mogel nekega dne v odsotnosti stare babure vrniti v brlog, kamor so zapirali možo drago Luizo; pripovedovala mi je, kako je priplezal na podstrešje, kjer je Luiza vsa obupana čakala, kaj me najde...

Luiza mi je pravila, da je govoril Peter z njo nežno in da je dobro čutila, kako mu silijo solze v oči; vrli fant ji je priznal, da bi mu bilo zelo hudo, če bi se moral ločiti od nje, in da bi bil zelo nesrečen, če bi ne mogel več kramljati z njo.

— Vse to je vam pravila?

— Da, in še marsikaj, kar me je globoko ganilo.

— In kaj vam je še povedala?

— Pravila mi je tudi, da ji je bilo zelo hudo, ker Petra ni mogla videti, ko je tako prijazno govoril z njo.

zahvalim... Da, zahvaliti se vam moram za vašo dolgo in vestno službo v moji rodbini.

— Gospod, — je poskusil spregovoriti sluga, ki je bil ta čas še bolj povesil glavo.

— Doprinesli ste meni in vsem mojim dokaz zvestobe, ki ga priznam.

Pri teh besedah se je srečal grofov pogled z vitezovim.

— Tolaži me zavest, — je nadaljeval grof, — da ste sicer že v letih, ko mora človek počivati, vendar ste se pa pripravljali spremljati gospoda viteza na dolgi poti, ki ga čaka...

— O, gospod, pa vendar ne boste hoteli, da bi... da ne bi...

Picard je jeeljal, slutec, da mu hoče grof prepovedati, da bi spremljal viteza v Ameriko.

— Pomirite se, Picard, — je nadaljeval grof prijazno; — poklical sem vas brez najmanjšega namena greniti vam življenje... Dolga leta, ki ste jih preživeli v službi naše rodbine, so vam pripravila posebno mesto.

Picard se je naglo prijel za glavo kakor bi hotel pregnati spomin na stvari, ki se je bal, da bi grof ne začel namigavati na nje.

Toda grof se je prijazno nasmehnil.

— Nočem, da bi na stara leta toliko trpeli; potovanje v Ameriko bo naporno, da o vojni niti ne govorim...

— Toda, gospod, — je dejal Picard samo zavestno, — saj imam še kri in mišice.

— Nočem, pravim, — je nadaljeval grof, — da bi prišli zaradi svoje vdanosti vitezu v tako nevarnost... Pošteno ste zaslužili svoj počitek, Picard. In lahko še omenim, da ste pokazali baš zadnje čase vse hvale vredno vneto...

— O, odpustite mi, odpustite mi! — je zasepetal Picard z drhtečim glasom.

Grof je zamahnil z roko, češ, naj molči.

— Saj ne gre za to, kar mislite, Picard. Želel bi, da ostanete tako mirni, kakor ste znali biti do zadnjega vzorno delavni, in da bi si lahko v bodoče odpočili v miru po zadnjih viharjih.

Stari sluga se je ozrl po vrsti na vse priče tega prizora; rad bi bil uganil misli svojega gospodarja ali pa opazil vsaj na enem obrazu smehljaj, ki bi ga bil pomiril.

— Ostanete tu, Picard, — je nadaljeval grof, — tu v Parizu... kjer sem vam našel mesto, ki boste z njim zadovoljni.

Picard je zadržel po vsem telesu.

— Torej... gospod vitez... ne odpotuje v Ameriko?... je vprašal.

Vitez je stopil k njemu.

— Saj dobro veš, Picard, — je dejal vitez, — da ne morem drugače, nego pridružiti se gospodu grofu in svoji ljubljeni teti in prositi te, da se sprijazniš z mislijo, da me ne boš spremljal... Ne pozabi, da te hočejo pridržati tu samo zato, da ti poverijo več nego častno mesto varuha naše drage slepe Luize.

Presenečeni Picard je obstal kakor prikovan na svojem mestu. In ko mu je grof namignil, da lahko gre, je pomežiknil svojemu mlademu gospodu v znak, da je razumel, kaj to pomeni, potem je pa počasi odšel.

Note...

PESMI Z NOTAMI:

NOTE ZA KLAVIR

Slovenska koračnica (Pavčič) Vsak zvezek po 20

8 mladinskih pesmi (Adamčič) 50

NOVE PESMI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Šest narodnih pesni (Prelovec) 80

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR

Slovenski akordi (Adamčič): II. zvezek 75

Pomladanski odmevi, II. zv. 45

Ameriška slovenska lira (Holmar) 1

Orlovške himne (Vodopivec) 120

MOŠKI ZBOR

Trije moški zbori (Pavčič) — Izdala Glasbena Matica 40

Narodna nagrobnica (Pavčič) 35

Gorski odmevi (Labarnar) 2 zvezka 45

DVOGLASNO

Naši himni 50

MEŠANI ZBORI:

Planinske (Labarnar) II. zvezek 45

Trije mešani zbori. Izdala Glasbena Matica 45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

Domažini (Foerster) Izdala Glasbena Matica .. 40

Gorske cvetlice (Labarnar). Četvero in petero raznih glasov 45

V pepelnici noči (Sattner), kantanta za soli, zbor in orkester. Izdala Glas. Matica 75

CERKVENE PESMI:

Domaži glas. Cerkvene pesmi za mešan zbor 1

Priložnostne pesmi za cerkveno in društvene slavnosti 60

13 mešani in 3 moški zbori — (A. Grum) 1

V pepelnici noči (H. Sattner) 1

12. Tantum Ergo (Premrl) 50

Mašne pesmi za mešan zbor — (Sattner) 50

NOTE ZA CITRE:

Koželjski: Poduk v igranju na citrah, 4 zvezki 3

NOTE ZA TAMBURICE:

Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor in peje. (Bajuk) 1

Na Gorenjskem je fletno 1

Naročilo z Money ordrom pošljite na: KNJIGARNO "GLAS NARODA" 216 West 10th Street NEW YORK, N. Y.

Naznanilo in Zahvala

Soročnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je za vedno zapustil naš dober mož, oče, stari oče —

Frank Oblak

Pokojni je bil rojen v Polhovem Gradcu 1. 1896; umrl je 7. septembra 1934 previden z sv. zakramenti.

V Ameriki je bival 34 let. Spadal je k društvu sv. Jožefa št. 53 KSKJ. ter k Slov. sam. podp. društvu v Waukegan, Ill. Zahvaljujemo se č. g. župniku Butala za tolažbo pokojnemu kakor tudi nam. Nadalje naša zahvala za venco in cvetje društvu sv. Jožefa ter Samostojnemu polpomenemu društvu; enako družinam: — Mr in Mrs Frank Holnik, Mr in Mrs Sam Kedelein, Mr John Schiffer, Mr in Mrs Ray Ahoi, Mr in Mrs Frank Kubar, Mrs Jennie Kaučnik in družina, Mr in Mrs Frank Mali, Mr in Mrs Jack Grabeck, Mr in Mrs Frank Podolnik, Mr Vincent Narot, Fire Department of American Steel & Wire Company, Mr Ben Diamond, Mrs Brozic, Miss R. Spolito, Mr in Mrs M. J. Kuder, Mr in Mrs F. Mihevc, Mr in Mrs A. C. White, Mr in Mrs Konisto, Mr in Mrs V. Galster, Mr in Mrs Paulinsky, Mr in Mrs Folenšbee. Ako je kako ime pomotoma pozabljeno, naj nam dotični oprostite. Iskrena hvala tudi vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago in so se pogreba udeležili.

Pokojni zapuščata žalujočo ženo JOHANO OBLAK; tri sinove: JOHNA, PETRA in FRANKA; dve hčeri: ANTONIJO, JOSEFINO in ostalo sorodstvo.

Waukegan, Ill., 12. oktobra 1934.

VIII.

Kakor je rekel Picard bi moral vitez de Vaudrey odpotovati naslednjega dne.

Roger je bil grofu svečano obljubil, da bo odpotoval. Hotel se je pokazati na višku žrtve, ki si jo je nalagal.

In tako se je naslednjega dne predstavil v palači rodbine de Linieres, da bi se poslovil od grofa in Diane.

Spremljal ga je Picard. Sluga je ostal v predsobi. Naenkrat so se odprla vrata in grof de Linieres je zaklical:

— Vstopite, Picard!... Govoriti moram z vami, in sicer vpričo grofice in viteza.

Sluga se je priklonil. Ni si upal pogledati svojemu gospodu naravnost v oči; njegov pogled ga je spravil v zadrego kakor še nikoli. Plaho je vstopil v grofičino sobo.

Grof se je ustavil pred starim služabnikom, ki menda ni imel poguma, da bi se vzravnal.

— Poklical sem vas, Picard, — je začel grof s skoraj strogim glasom, — da se vam

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

IZGNANCI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

59

Zopet hodi razburjen po sobi, slednjic pa zopet obstoji pred Bozotom.

— In ta falot si je upal moji Kati govoriti o ljubezni! Hvala Bogu, da ga ni marala. Ko pa bi se bila vanj zanjubila! To bi bila lepa. In jaz bi bil temu kriv.

— Seveda je še velika sreča, gospod ravnatelj, da se vaša hči ni zagledala vanj — zelo velika sreča!

Nekaj je bilo v Bozotovih besedah, kar je ravnatelj malo čudno dregnilo. Ostro pogleda Bozota.

— Hm! Malo čudno je, da ste mogli vse tako ostro videti. Ali niste iz kakega posebnega vzroka gledali na markijeve prste.

Bozotu stopi rdečica na čelo, toda mirno gleda ravnatelju v oči.

— Mogoče; gospod ravnatelj.

— Kaj hočete s tem reči?

Bozo nekoliko pomišlja, nato pa se odloči, da mu pove odkrito.

— S tem hočem reči, gospod ravnatelj, da vašo hčer ljubim, z vsem svojim srecem, z vso svojo dušo.

Ravnatelj ga začuden pogleda. Toda Bozotove besede so ga zadele v srce. V njih je bilo toliko pravega, gorkega občutka. To je bilo vse drugače slišati, kot pa "markijeve" besede: "Tako sem zaljubljen v signorino".

— Prokleti slepar! — zavpije jezno.

Bozo se zgane. Tedaj pa ravnatelj opazi, da ga je napačno razumel in zamahne z roko.

— Mislim namreč tega falota, ki me je tako opeharil. Torej — ljubite mojo hčer?

— Da.

— In moja hči to ve?

— Da.

— Ali vam ljubezen vrača?

— Da.

— Tako, tako! In k temu naj sedaj tudi jaz privolim?

— Ako želite srečo svoji hčeri — da.

Ostro, kot bi ga hotel predreti, pogleda ravnatelj Bozota.

— In če v to ne privolim?

— Bilo bi zelo žalostno, potem — potem bi se moral poročiti z vašo hčerjo brez vašega dovoljenja.

Gospod Herder se glasno zasmeje.

— Tako! In ko bi svojo roko hčeri odtegnil?

— Sam sem dovolj moza, da bi mogel skrbeti za svojo ženo.

— Moja hči je zelo razvajena.

— Pa navzlic temu bi šla z menoj čez drn in strn, zato, ker je poštena hči poštenih starišev.

— Gospod doktor, zelo ste drzni. Kdo pa ste pravzaprav, da se predrznete svojo roko proti moji hčeri iztegniti?

Bozo stegne svojo močno postavo.

— Prvič sem mož gospod ravnatelj, ki more ponuditi pošteno srce in pošteno voljo vašo hčer osrečiti. Drugič sem dr. Falkner, kot mislim, dober inženir, ki ima svoje misli in ni padel na glavo. Tretjič pa sem tudi iz dobre družine — iz tako dobre družine, da se je knez Smolenski zaročil z mojo sestro in jo bo poročil.

Ravnatelj ga pogleda z velikimi očmi. Ta novica je šinila kot svetel žarek skozi njegove misli.

— Gospodična Daniela se je zaročila z knezom Smolenskim. Kdaj pa?

— Tudi oni večer domače zabave.

Herder se prime za lase.

— Ali vam nisem že pred tedni rekel, da ta gospod Kolniko ni trgovec in da ima nekaj posebnega na sebi?

— Da — in tedaj sem občudoval vašo bistroumnost.

— Ali ste že tedaj vedeli, da je knez?

— Da — to vem že dolgo časa.

— Hm! To bi bili mogli tudi meni povedati. In tako je ves čas bil v moji hiši pravi knez, jaz pa o tem nisem ničesar vedel.

— Ker sem bil zavzean k molččnosti.

— In vaša sestra bo sedaj kneginja Smolenska?

— Da.

In ravnatelj veselo koraka po sobi. Premišljuje, kako lepo bi zvenelo, ko bi rekel: "Moja hči, svakinja kneginje Smolenske". Ali: "Sestra mojega zeta je poročena s knezom Smolenskim". Ali: "Danes pričakujemo naše sorodnike, kneza in kneginjo Smolensko".

Bozotov ugled pri ravnatelju je vidno raste. Sorodstvo s knezom ga je dvignilo visoko v ravnateljevih očeh.

Herder globoko dihne in oči se mu zaiskre.

— No, torej, gospod doktor, pričakujem, da oficijelno zasnubite mojo hčer.

Bozotove oči se zasvetijo.

— Gospod ravnatelj!

In ravnateljve oči se nekoliko porose, ko vidi Bozotovo veselje.

— No — homo rajši nepotrebne obrede opustili. Pošten fant ste, gospod doktor in pri meni ste bili vedno v čisljih. Torej — imejte mojo hčer, kajti, če more biti moja hči samo z vami srečna, potem tudi jaz ne smem imeti trdega srea.

Čez nekaj časa pa nadaljuje:

— Natančneje o celi zadevi se dogovoriva jutri zvečer. Sedaj se najprej peljeva na policijo, da opraviva, kar je potrebno. Vi greste z menoj.

In Bozota prime pod pazduho in ga vleče za seboj.

(Dalje prihodnjaj.)

KOKETNE ŽENE SO PRIŠLE IZ MODE

Čprav nastopa moderna ženska zelo samostojno in samozavestno, hrepeni vendar po zakonskem življenju in morda še bolj, kakor njene prednice, kajti pri njih je bil zakon samo ob sebi umeven. Pri vsej emancipaciji in uspehih svoje borbe za enakopravnost z moškimi je prišla moderna ženska v večini primerov do spoznanja, da je vendarle prijetneje v zakonu starega kova, ki v njem sloni skrb za prehrano družine na nožu. To priznavajo zlasti ženske, ki morajo služiti. Ni pa vse zlato, kar se svetli. Pretežna večina žen, živetičih samo v gospodinjstvu, zahrepeni prej ali slej po neodvisnosti, pa lastnem zaslužku. Pri tem pa vidijo samo solčne strani javnih poklicev, senčne jim pa ostanejo prikrite.

Pri bližjem opazovanju se nam pokaže temeljna razlika ne samo v zdravju, temveč tudi v vsem življenju samostojnih žensk in takozvanih vzornih zakonskih žen. Ženska v javnem poklicu živi mnogo v hitrejšem tempu, ne pozna navadno počitka, če hoče doseči svoj cilj. Ona ne sme biti razvajena in mehkužna, kakor žena, zaposlena samo v gospodinjstvu. Ona je enaka delovna moč, kakor moški, in ne sme zahtevati nobene obzirnosti ali predprave kot slabši spol. V gospodinjstvu lahko žena še toliko dela, ona dela vedno po svoji volji, razdeli si delo, razpolaga s časom in mož ji je hvaležen za vsako uslugo. V njenem delu vidi potrebnost, ne pa golega izpolnjevanja dolžnosti. Ženska v javnem poklicu pa pozna samo dolžnost. Nekatere ženske so pa naravnost rojene za samostojne poklice; to so ženske dolžnosti in dela. Te so v javnih poklicih srečne. Toda take ženske so navadno izjeme, večina je rojena za rodbinsko življenje.

Ni torej čuda, da hrepeni večina deklet v javnih poklicih po mirnem zakonskem življenju. To pa v naših težkih časih ne gre tako lahko, kajti najti dobrega moža je težko. O rodbinski sreči ne odločuje blagostanje, temveč so gotovi življenjski pogoji nujno potrebni. Moški so postali zelo previdni pri izbihi svojih življenjskih družic. Kakšnim ženskam dajejo prednost?

Na to vprašanje je poskusil odgovoriti neki angleški psiholog. V prvi vrsti trdi, da ženska lepota ni več odločilna. Po mojem mnenju ima ženska čedne zunanosti prav toliko izgledov na možitev kakor izrazita lepota, pravi Anglež, kajti zdaj je moda tako napre-

dovala, da prinaša ženski čedno, prikupljivo zunanost, čeprav po naravi ni lepa. Moški daje zdaj prednost ženski, ki spozna njegovo slabost, katero sicer moški pripisujejo nežnemu spolu, ki je pa v resnici razvita baš pri njih, namreč nečimernost. Moški se čuti nehoti privezanega k ženski, ki mu zna laskati. k kaže razumevanje za njegove zadeve in ki ga ne nadleguje s svojimi lastnimi skrbmi ali muhami. V sedanjih težkih razmerah hrepeni mož tem bolj po toplih solčnih žarkih i pravo solnce mu je lahko razumna, prijazna in obzirna žena, ki si prizadeva razveseliti ga, razpršiti njegove težke misli, spraviti ga v dobro voljo, da vsaj doma pozabi na krize in težave vsakdanjega življenja. V tako ženo se mož navadno trajno zaljubi, ne more se pa zaljubiti trajno v lepo, toda prazno in muhasto lutko.

Po dolgem opazovanju razmerja med možem in ženo sem prišel do prepričanja, nadaljuje angleški psiholog, da so imele največjo srečo pri možjih žene, ki so se jim znale prilagoditi, ali ki so jih znale prepričati, da jih razumejo. Duhovita, zabavna žena je za moža mnogo bolj privlačna, kakor lepota. Kakor se mož težko zaljubi v neumno, omejeno ženo, tako tudi ne prenese, da bi mu žena zrasla čez glavo. Možje zahtevajo zdaj od žen več duhovitosti, ne trpe pa, če žene svojo duhovitost preveč uveljavljajo, ali če se na njo preveč domišljave. Zdad si morajo žene prizadevati, da z možmi o vsem razpravljajo in da vse vsaj deloma razumejo. Zato jim priporočam, naj čitajo dobre liste, da bodo informirane o vseh važnejših dogodkih, ki utegnejo zanimati moža.

Koketne žene so prišle iz mode, one ne morejo več očarati mož, kaj šele da bi si trajno ohranile njihovo ljubezen. Če hoče biti žena mikavna, se mora osredotočiti na enega

Neprebavnost odpravljena

— Sedaj lahko vse je Mr. J. K. Montreal, Canada, piše, da je dosegel izvrsten uspeh z življenjem NUGA-TONE. Ima več "pepa" in nič več bolečin v želodcu. Sedaj lahko je vse od kraja brez slabih posledic. To ni kakva plačena izjava, temveč je on to prostovoljno nam poslal. Veliko drugih pove isto, o svojih uspehih. NUGA-TONE je že mnogo let, pomoč prebavnemu sistemu. Je zdravniški predpis in vsebuje zdravila, ki ojačajo delovanje prebavnih organov. Ako imate slab apetit ali če imate sitnosti vsled prebavnosti, poskusite NUGA-TONE. Spoznati boste uspeh v par dneh. Mi smo gotovi, da boste to priporočili tudi drugim. Eno mesечно zdravljenje za en dolar. Na prodaj v vseh lekarnah, vrnemo vaš denar ako niste zadovoljni z uspehom. Odklonite ponaredbe. Prof. J. K. Montreal, Montreal, Canada. — NUGA-SOL — Idealni odvajalec 25c in 50c. (Adv.)

PAIN-EXPELLER
Zoper revmatične bolečine
zahtevajte svetovnoslavni ANCHOR
PAIN-EXPELLER
Pain-Expeller vedno prežene bolečine
KILLS PAIN

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TCVANJE

SHIPPING NEWS

16. novembra: Statendam v Boulogne sur Mer, Berengaria v Cherbourg
17. novembra: Champlain v Havre
21. novembra: Washington v Havre, Albert Ballin v Aliburg
23. novembra: Majestic v Cherbourg, Conte di Savoia v Genoa
24. novembra: Paris v Havre
29. novembra: St. Louis, M. & v Hamburg
30. novembra: Olympic v C, Evropa v Bremen
1. decembra: Lafayette v Havre, Rex v Genoa
4. decembra: Manhattan v Havre
7. decembra: Washington v Havre, Hamburg v Hamburg, Berengaria v Cherbourg
8. decembra: Champlain v Havre
11. decembra: Gen. Von Steuben v Hamburg
12. decembra: New York v Hamburg
14. decembra: Majestic v Cherbourg, Washington v Havre, Conte di Savoia v Genoa
15. decembra: Paris v Havre, Bremen v Bremen
19. decembra: Albert Ballin v Hamburg
21. decembra: Olympic v Cherbourg
26. decembra: Deutschland v Hamburg
29. decembra: Ile de France v Havre

19. oktobra: Statendam v Boulogne sur Mer
20. oktobra: Bremen v Bremen, Ile de France v Havre
24. oktobra: Washington, Havre, Aquitania v Cherbourg
25. oktobra: Albert Ballin v Hamburg
26. oktobra: Olympic v Cherbourg
27. oktobra: Evropa v Bremen, Champlain v Havre, Conte di Savoia v Genoa
31. oktobra: Berengaria v Cherbourg, Deutschland v Hamburg
2. novembra: Majestic v Cherbourg
3. novembra: Lafayette v Havre, Gen. von Steuben v Hamburg, Saturnia v Trst
5. novembra: Hamburg v Hamburg
7. novembra: Manhattan v Havre
9. novembra: Bremen v Bremen, Aquitania v Cherbourg, Rex v Genoa
10. novembra: Ile de France v Havre, Veendam v Boulogne sur Mer
14. novembra: New York, M. C. v Hamburg

ADVERTISE IN GLAS NARODA

moza, ker ne more biti mikavna in privlačna za več moških. V takem primeru je preveč vihrava, kar gre na živce že itak nervoznim možem. Mož prej ali slej spozna, ali se zanima žena samo zanj ali pa tudi za druge. In kar je najvažnejše, žena mora ostati ženska, če hoče moža trajno navezati nase. Torej nobenih sufražetk. Ženstvo, pravo, nevsiljivo ženstvo, polno nežnosti in razumevanja, to vedno zmaga.

SVET SE BO PRERODIL

Vatikan, 16. oktobra. — Ob priliki 15 minut trajajoče avdijske ki jo je papež Pij XI. dovolil kardinalu Williamu O'Connellu iz Bostona, je sveti oče izrazil upanje, da se bo svet otresel vezi gospodarske bede ter se bo zopet pustil voditi v duhu krščanstva. Po avdijski je rekel kardinal O'Connell: "Njegova svetost se je razgovarjal o skupnem svetovnem položaju v splošnem. Bil je prežet veselega prepričanja, da bo duševno prerojenje sveta, ki se že kaže, zopet prineslo bližje v resnici lepe stvari tega življenja". Kot pravi kardinal, je kazal papež v resnici čuteče znanje, ko sta pričela govoriti o splošnem položaju v Združenih državah in presenetljivo je natančno papežovo poznanje vseh ameriških problemov. Kardinal O'Connell, ki je papežu predložil natančno poročilo o napredku v svoji nadškofiji, se bo 20. oktobra s parnikom "Saturnia" odpeljal v Združene države.

INTELIGENCA ORLA

Nekatere primere iz vedenja živali smatraje biolog za pojava inteligence. Za analizo so ugotovili, da obstajajo tudi zelo enostavni zunanji izrazi notranjega doživljanja iz večjih ločenih členov duševne in telesne akcije. Dr. Fraser Darling iz Edinburgha, ki študira izraze živalske inteligence na skrbno pripravljanih poskusih ali tudi v prirodi, navede en primer iz življenja ptice, kjer se močno uveljavlja ne samo instinkt pri vedenju. Pred orlom bežeča košuta je prišla v zelo kočljiv položaj, ker se je bila zatekla na strmo pečino, tako da ni mogla naprej, ne nazaj. Orel jo je tako dolgo napadal, da je padla v prepad. V tem primeru je pa orel spoznal, da bo košuta poginila, ali pa da se bo pobila, če pade v prepad, da je v takem položaju, da ne more uiti, niti braniti se, in da njegovi krepilji s kljunom ne zadostujejo, da bi jo ujel. Koordinacija teh ločenih členov kaže na inteligenco. Proti čisteinstvu instinktu priča, da je orel tu opustil svojo navado.

"GLAS NARODA"
zopet pošljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošljamo.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkритij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeci se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTINO VRED

\$2.50

ONI KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA "GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA — **\$1.75**

"GLAS NARODA"

BOŽIČNI IZLETI

v Jugoslavijo:

POD OSEBNIM VODSTVOM

MAJESTIC v Cherbourg, odpluje 14. DEC.
Pod vodstvom Mr. Ekerovich-a.

BREMEN v Bremen, odpluje 15. DEC.
Pod vodstvom Mr. Wohlmut-h-a.

PARIS v Havre, odpluje 15. DEC.

Kdor želi imeti prijetno družbo, naj se nam takoj prihlasi in če je gotov, naj pošlje nekaj are, da mu preskrbimo najboljši prostor na enem izmed teh parnikov. Mi bomo takoj preskrbeli vse potrebne listine za potovanje in sploh vse, da bo vsakdo zadovoljen. Dolgoletne skušnjaje in priporočila onih, ki so se posluževali našega posredovanja, so najboljšje jamstvo vsakemu. Prihlasite se takoj za navodila na:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU)
216 West 18th Street New York, N. Y.